

721

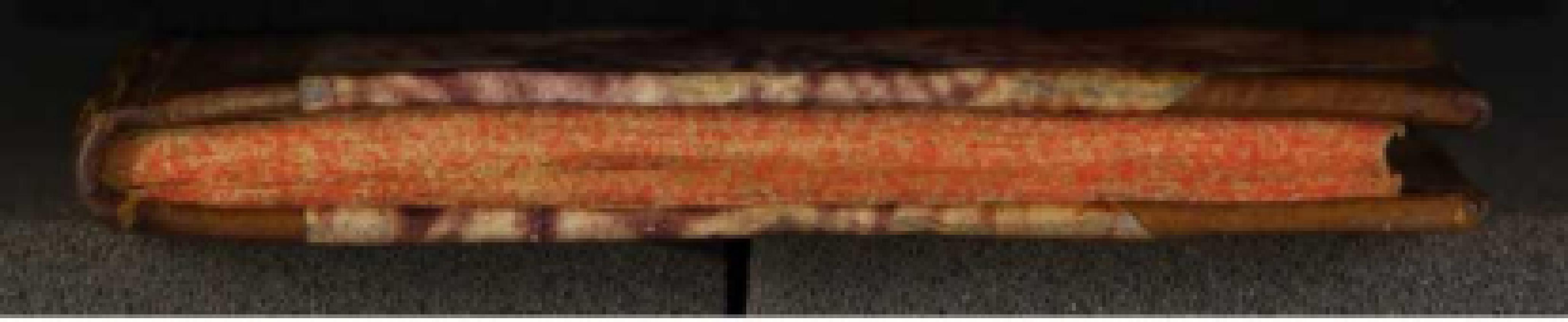
Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.

Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Early European Books, Copyright © 2017 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Det Kongelige Bibliotek / The Royal Library (Copenhagen)

Nº 721.

-St. Tertius fecit-

= LN 917

nr. 2

At vist oc fast

tegen / Huor paa huer
kand kiende sig selff / huad
heller hand er Guds
barn eller ey.

Scressuet Christine til

en Salig vnder-
wißning /

aff

Niels Hemmingson. D.

Prentet i Kjøbenhavn / aff
Laurenz Benedicht.

AB.

1577.

1688.

Fortale.

Til den Christine
Læsere.

Den hellige Paulus
aluerlige formaner
de Corinther / som
begynte at vige fra
den hellige Euangelij pure oc
rene Lærdom / oc hengde til at-
stillige Seeter / som da paakom-
me / iblant huilcke der fants oc
saa Epicureiske Memiske / som
begynte at tuile paa vor Troes
hoffuit artickel / som er Lege-
mens opstandelse / oc der om
disputerede imellem sig. Huor
aff mange komme vdi tuil /

(ij) oc

Fortalen.

oc lode sig forføre. Disse for-
maner den hellige Paulus oc
siger: Lader eder icke for-
føre. Ond tale fordærff-
uer gode seder. Værer
vaagne oc edrue til det
som er Retsfærdigt / oc
synder icke.

Met denne Formaning
vil Paulus paaminde alle
Guds Born/ Forst at de blif-
ue fast vdi den pure Euangelij
lærdom/ oc lade sig icke der fra
vige ved nogen Kætters Lær-
dom. Dernæst at de fly wnyt-
telig Epicureist snack ec tale /
ved

Fortalen.

ved huilcken Dieffuelen indse-
rer sig vdi Menniskens tancker /
oc i mere oc mere foruilder dem
fra Gud. Der saare figer
Paulus: Ond snack fordærff-
uer gode seder / for altid henger
der noget ved / først lidet och saa
lidet / inttil at Mennisket blif-
uer gantske forgiffuet oc blif-
uer forsørt vdi Epicureiske me-
ninger / saa at hand vdi sit
Hierste foracter oc forsmgaer
all Religion / oc blifuer saa
Dieffuelsens egen: Der saare
setter Paulus der hoss vdi
samme Formaning: Værer
vaagne oc edrue til Retsær-
dighed oc synder icke. Huor

(:) iii

met

Fortalen.

met hand vil at huer Christen
skal tage sig flitige vare / at
hand icke forforsis. Huilcket
steer naar mand tager disse
tuende ting flitelige for sig.

Det første / at mand icke
hen soffuer vdi tryghed / men
altid offuer sig vdi det som
gaat er / oc stiller sin sag altid
der hen / at hand retfærdeligen
handler vdi Guds fryct met
huer mand.

Der næst / at mand icke
Synder / Det er / at mand icke
met beraadt hu fordrivser sig til
at gjøre noget imod Gud / saa
at mand altid kand beholde en
god Samuittighed / som er det
sterste

Fortalen.

Storste oc hÿperste; Glenod som
nogen fand haffue i denne Ver-
den. Oc er den tryggesie Ven at
vandre igennem denne Verden
met.

Der saare haffuer ieg oc
sammen screffuet denne forte
Vndercruisning oc paamindelse/
at huer fand der aff forfare oc
pressue sig selff / om hand er
Guds barn eller oc en. Mange
beromme sig vel aff Troen /
Mange de prise vel met man-
den Guds godhed oc Barm-
hertighed / Mange kaldis
Christine. Men huor dette te-
gen folger icke met som ieg her
vil omtale / forsore de sig selff.

(:) iiiij Bi

Fortalen.

Chi de ere icke de som de ville
kaldis. Ja dette haffuer ieg
screffuet for denne sag styld/ at
den som dette læs / oc finder
icke disse proffuer vdi sit Hier-
te oc sit lefftet / som her faare-
giffuis/ skal betencke sig/ oc leg-
ge vind her paa/ at hand fand
selff folet / at hand er Guds

Barn

Mange ville forhale tiden/
mene at de ville en tid for end
de dø omuende sig / oc dissimel-
lem ville de leffue effter deris
egen vilie. Men de vide icke
huad de giore/ som saa misbru-
ge Guds Varmhiertighed.
Gud er Naadig / Men hand

vil

Fortalen.

vil icke dog forsmaaes. Mange
tuinde haffue met denne tan-
cke forsfort sig til Helfuedis
pine oe fordommelse.

Der saare raader ieg al-
le/ at de betenke dattē Sancti
Pauli raad / sem ieg saare-
gaff / paa det at de icke saa ne-
dersundis vdi Eynden/ at de
ische kunde vende om / for end de
ere forrastede under Dicstucl-
sens mact ee tyranni.

Aarsagen hui at ieg paa
denne tid scriffuer denne paa-
mindelse / er forst at Gud lader
oss see sin vredis tegen vdi
Himmelten / oe der met vilde
falde oss til Penitenze. Der.
(:) næst

Fortalen.

Næst at ieg trakterede dette ar-
gument vdi salige Mester Pe-
der Pouelsons begraffuelse vdi
Rostilde / som vaar Saadan
en Mand / at andre baade vn-
ge oe gamle kunde haffue ker-
dom aff hans exempl / om de
det ellers ville effterfolge Oc-
fordi den salige Mand gaff
mig Aarsage / at handle den
lærdom som ieg faaregiffuer
vdi denne lille scrifft / vil ieg her
fortelige antegne hans leffnet
oc affgang.

Salige Mester Peder
Pouelson vaar født vdi Aar-
hus / aff Erlige Vorger folck
som vaare komme aff Vestpha-
len /

Fortalen.

len/ Huileke som hulde met flid
deris Barn til skole / indeil
hand bleff Hørere vdi Alar-
hus skole / oc der effter kom til
Wittenberg/ at studere: Huor
hand vaar vdi sem Alar / De
bleff der Promoueret til
Mestere. Siden bleff hand
der fra kaldet til dette Univer-
sitet/ Alar 1538. oc bleff her
Dræcus Professor oc Baccalaureus
vdi den hellige Scrifft.
Der effter bleff hand Rector
vdi Uniuersitetet det Alar.
1541. oc ic Alar der effter
bleff kaldet til Roskilde at være
Læsemestere vdi den hellige
Scrifft / oc Sogne prest til
Dom-

Fortalen.

Domkircken. Vdi denne be-
stilning oc embede vaar hand
vdi trediue Aar / til mand
scress 1572. oc dissimellein
beuiste sig baade vdi sit kald
oc embede oc met Omgengel-
se / som en frommer Christen
Mand vdi alle maade. Ja
gjorde som huer Christen bør
at giore / som her vil leffue vel
oc do Christelige / oc sætte sig
disse fem ting altid saar Øyen/
som er Gud / den Christne
Kirke / menige mands Om-
gengelse / sit eget Huss / oc sit
embede oc kald.

I. Gud haffde hand saa
faar

Fortalen.

faar Øyen/ at hand holt Pro-
en oc en god Samuittighed /
paakaldede/ fruytede oc dyrcke-
de hannem / forhaabendis sig
at blifue delactig vdi det euige
Guds Borns arffue/ ved Je-
sum Christum.

2. Den Christne Kirke
prydede hand met it Gudfryc-
tigt lefftet / oc vaar andre vn-
ge oc gamle til it gaat exempel /
hørde gierne Guds ord / gior-
de sin Bon met andre / oc be-
uiste sig vdi alle maade at være
en leffuendis Lem vdi Jesu
Christi Legeme.

3. Meni-

Fortalen.

3. Menigemands Om-
gengelse forsinnaade hand icke/
Hand vaar yndig / at huer
mand maatte vel lide hammen/
oc besynderlige de besie / Hand
vaar vijs vdi raad / snild vdi
tale/ oc hoffuist vdi sæder.

4. Sit eget Huss stod
hand Chriſtelige faare / leſſue-
de kierlige oc hoffuiftelige vdi
Ecteſtab / vdi 32. Alar/oc aff-
lede ſine fine Born / oc optue-
tede dem vdi Guds fruct oc
hoffuiftched / ſom tilbørligt
vaar.

5. Sit embede oc fald
tog

Fortalen.

tog hand flitelige rare / baa-
de vdi fare oc vden fare / oc læ-
ste den gantske Bibel tit vd /
for sine tilhørere / Ganicker / Vi-
carius / Prester / oc Degne / oc
haffuer der offuer screffuet myt-
telige oc gode Commentarier som
vaare vel værde at komme vd
paa Prenten fleretil gaffin /
for hand vaar grundelige
laerd vdi den hellige Scrifft.
Disligesie vdi de tungemaal
som der til tiene. In summa /
hand aldrig sparede arbejde
vdi sit kald / oc Gud gaff han-
uem oc der til syrcke til sin dø-
de dag.

Der

Fortalen.

Der hand nu haffde lefft-
uet 63. Alar / bleff hand siug /
oc met en brendendis Bon ec
paakaldelse / antuordede vor
Herre Jesu Christo sin Siel.
De haffuer nu glæde met
Guds Son vdi Himmerige.
Huilcken hand bar vidnesbyrd
om / vdi denne Verden / met
lærdom oc lefftuet. Gud være
oss alle Naadig. *Hafniae*

1573. Ny

Alars dag.

Disse

Disse ere Davids ord /
vdi den fierdesindstine oc
siuende Psalme.

I som Elske HÆR-
ren hader det onde.

Denne Konning
Davids forma-
ning / til Guds
Børn / endog hun er fort / oc
fumis let vdi ord / er alligeuel
vivid oc dyb vdi forstand / oc
saare nodaetig / at mand der
effter gior oc leffuer. Thi her
settis tuende ting tilsammen /
som ere rette mercfe tegn / huor
paa mand kand giore stillsmisse
A imel-

imellem Guds Vern oc Dieff-
uelsens lemmer. Oc disse tegen
haffue denne natur / at de icke
funde stillis fra huer andre/
men ere sammen knyttede/saa at
huor det ene er / der er oc det
andet / oc huor det ene glipper/
der er icke heller det andet. Det
første tegen er at elsker H E R-
ren. Det andet er at hadde det
onde: huor paa Guds Vern
lade sig fiende. Tuert imod /
den som elsker det onde / hand
hader Herren (endog hand
det icke met sin mund betien-
der) oc der met lader sig bemer-
cke at hand er icke Guds barn/
men Dieffuelens lem. Men
paa det at wi funde disse bedre
begri-

begribe denne Formaning / oc
være hende lydige / met hierte oc
gantske leffnit / vil ieg her saare-
giffue oc forklare fire besynder-
lige puncter / aff huilcke wi
funde komme vdi ret forsiand
om denne Formaning.

Den Første / Huo som kand
elste HÆRren.

Den Anden / Huor aff
Herrens Elstelighed optendis.

Den Tredie / Huor paa
huer kand sig selff prøffue / om
hand elster Herren eller en.

Den Fierde / Huad fruct
Herrens Elstelighed haffuer
met sig.

Aij   Om

Om det Første.

Ingen mene sig at dette
Spørsmaal er til forgeffuis /
at spørre om / Huo der kand el-
ske Gud eller ey / Thi det kand
icke huer mand giøre. Det er
læt at sige. Du skalst elste Her-
ren offuer alting / Men naar
du betencker at ingen kand elste
Herren / vden hand oc elster
Menistjen / saa at disse tuende
ting / at elste Herren / oc at elste
Menistjen / ere tilsammen neg-
let / som Christiis oc figer : Det
andet Bud er det første ligt.
Oc Johannes figer : Den som
figer sig at elste Gud / oc hand
dog hader sin Næste / er en løg-
nere.

nere. Saa finder mand vel
huer hoss sig selff / at det er ickel
saa snart til at giore sem at si-
ge. Derfor ville wi her Forsi
ansee/ huo der kand elste Her-
ren/ oc huo hannem ret elster.

Elsteligheds natur er denne /
at hun sammenföier den der
elster met den der elstis / saa
at de her vdi blifue huer andre
lige. Der Gud stabte Men-
nisten effter sit eget Billede/
vilde hand at Mennisten stul-
de elste sig / oc der met være sig
lig oc tilbunden euige : Men-
der Mennisten lod sig forføre
aff Dieffuelen vdi Synden /
da bryd hand det naturlige
baand sonder / oc bleff giort en

stilsmisse imellem Gud oc
Mennisket / saa at Mennisket
kand icke nu aff sin Naturlige
mact sammenføye sig med
Gud / oc hannem ret elste /
men heller vilde / at Gud skul-
de icke være til / end hand vilde
straffis aff hannem for Smy-
den. Der faare siger Esaias:
Eders Synder haffue giort
stilsmisse imellem eder oc Gud.
Denne stilsmisse kand icke no-
get Menniske aff sin egen mact
borttage / men heller gior storre
stilsmisse / oc kommer jo mere
fra Gud / oc vnder Guds vre-
de blifuer fangen.

*I vale 172
remeda*
Huad raad er da her til/
at mand kand tage bort den
stil-

stilsmisse / oc komme til at elste
Gud igen? Endog at Menni-
stet vaar faldet fra Gud/ saa
at det icke kand elste Gud/ dog
gaff icke Gud aldelis sit Crea-
tur offuer / men elster alt det
hand haffuer stابت / som Sa-
lomon figer: Gud forbarmes
sig offuer alle sine Creatur /
oc hader intet som hand haff-
uer stابت.

Huad (maatte nogen sige)
er da Guds vrede? Haffuer
hand ey straffet met Døden /
oc mange andre atskillige pla-
ger alle Menniske paa Jorden?
Truer ey Louen met formale-
delse oc euige død/ alle de som
icke fuldkomme Louen? Bar-

A iiiij icke

La ickē oc huer Mennistis Sam-
uittighed vidnisbyrd met Lo-
uen at Gud er vred : Er en
Mennistens Sammuittighed
Guds Handscrifft vdi Men-
nistens Hierete / om Syndens
straff : Dette er altsammen
vist oc fast : Men mand skal
her giore skilsmisse imellem
Guds Kierlighed oc Retfærdig-
hed. Guds Kierlighed mod
Mennisten kand icke bort tage /
eller til intet giore hans Ret-
færdighed. Hand elsker oss som
sine Creatur / Hand straffer oss
som en retfærdig Dommer. En
Dommeris kierlighed mod
den som er skyldig til at dø /
maa icke omkaste den retfær-
dige

*med
adoc
cato*

dige Dom som Synden for-
tient haffuer. Der saare haff-
uer Gud aff sin fierlighed til
Mennisket fundet raad imod
Synden / oc gissuet sin Son
vdi Døden / paa det Menni-
sket skulde icke fordommis. Det
er det som Johannes siger:
Saa haffuer Gud elste Ver-
den / at hand haffuer gissuet
sin Enbaarne Son / at den
som troer paa han nem skal icke
fortabis / Men haffue det
euige Liff. Gud elste oss vdi
Adam / for end Adam fald
vdi Synden / thi wi baare
hans Billedede.

Post Adæ lapsione

Effter Adams fald elster
Gud oss / som sit Creatur ale-
Av ne.

ne. Men nu vdi Christo elster
hand oss / som sine vdkarne
Børn. Oc haffde icke Gud
elstet oss som sine Creatur / da
haffde hand aldrig giffuet sin
Søn vdi Døden for oss / oc
giort alle dem som tro til sine
Børn.

Her er at acte grandgiff-
uelige huorlunde wi bekomme
Troen / ved huilcken wi blissue
Guds børn / oc fri for Synden.
Forst predictis oss Louen faa-
re / at wi skulle giøre den / eller
oc vndgieldে den straff som
Louen truer alle dennem met/
som icke fuldkomme Louen /
Den straff heder Maledidelse/
oc befatter vnder sig Guds
vrede.

vrede / oc den euige Død. Saa
kand mand icke andet bekom-
me aff Louens predicken / end
fryct for Guds vrede / oc den
euige Død. Naar mand saa
frycter for Guds Retsfærdige
Dom / er mand beredt til at
høre Euangelium / vdi huilket
Gud giffuer icke allereniste
raad mod vor fortiente straff /
Men oc loffuer oc tilsiger euig
benedidelse oc salighed / alle dem
som tro paa Sonnen. Denne
Tro besatter tilsammen tren-
de ting / som er Syndens for-
ladelse / Retsfærdighed / oc igen-
fødelsens Land.

fides
alba com
brenet
SIL.

Syndens forladelse be-
komme de som tro / for Ghri-

st

stii pine oc dyds værdsthyld / som
Johannes figer. Jesu Christi
Blod renser oss aff alle vore
Synder. Naar Synden er nu
borttagen / er den skilsmisse som
vaar imellem oss oc Gud borte /
saa at wi nu haffue tilgang til
Gud ved Jesum Christum.

Præm.
2. Retsfærdighed bekommer
den som troer / for Christi Rets-
færdighed / huor met hand fuld-
kom Louen / alle dem til Sa-
lighed som tro paa hammem /
som Paulus oss lærer: Louens
endelige vilie er Christus / alle
dem til Retsfærdighed som tro.
Det er / de som tro ere retsfærdige
met Christi Retsfærdighed som
dem tilregnis. Her til hører
den

Lug:
den deylige Augustini sentenç:

Nostra delicta sua delicta fecit,

ut suam iusticiam nostram iusticiam faceret.

Det er Christus giorde vore Synder til sine Synder / paa det hand vilde gjøre sin Retsfærdighed til vor Retsfærdighed. Ja lige som vor Synd bleff Christo tilregnet / for huilcken hand leed sin haarde pine oc død. Saa tilregnis oss Christi Retsfærdighed / paa det at Louen skal ingen Raet haffuet til at fordømme oss.

3 Igenfødelsens Aaland bekommer oc den som troer. Denne Aaland er den hellig Aaland som Gud giffuer vdi Menniskens

skens herte / som vær vidnes-
byrd at den som troer er Guds
barn / haffuer Syndernis for-
ladelse / er Retsærdig oc hellig/
ja arffuing til det euig rige
ved Jesu Christo. Denne sam-
me hellig Aland / som er Guds
naturlige Kierlighed / oc en
sand Gud / optender vdi vore
hierter kierlighed til Gud / at wi
som icke kunde som Adams
børn elske Gud / kunde nu som
Guds børn elske Gud. Saa
see wi huorlunde at wi bekom-
me Kierlighed til Gud / oc huo-
der kand elske Gud / som ere all-
ene Guds børn / oc Jesu Chri-
sti Lemmer.

Om

Om den Anderen.

Det Andet leg faaregaff
er / Huor aff Guds fierlighed
optendis oc formeris vdi vore
hierter / Gud til Loff / oc oss til
stor glæde. Det er sagt huor-
lunde Guds fierlighed indpo-
dis vdi hiertet / Nu skulle wi
nydermere betencke / huorlunde
hand voxen fand ec formeris.

Oc er der tuende ting / som
besynderlige opuecke oc for-
mere Guds fierlighed vdi
dennem som tro / som er Først
en aluerlig oc hiertens Bon
aff Troen til Gud. Dernæst en
ret betenckelse om Gud oc hans
velgierninger.

En

En aluerlig oc Gudfrue-
tig Bon er Troens første gro-
de / ved den hellig Alands krafft /
Huor faare hand oc koldis
Bonens Aland / Thi ingen
kand bede ret / vden den hellig-
Aland ham nem der til rører.
Vdi denne Bon lige som Tro-
en voxer / oc den hellig Alands
krafftighed lader sig føle / saa
voxer oc Guds fierlighed vdi
hiertet jo mere oc mere / saa at
Mennisket befatter oc holder
met denne fierlighed Gud vdi
sit hierte. Dersaare figer Pau-
lus / at den hellig Aland for-
stafferet / at wi raabe *Abba Pa-*
ter, Ah fiere Fader. Ja liger-
uis som Guds fierlighed voxer
vdi

vdi en ret Christen Bon / saa
kommer oc denne Kierlighed oss
til at bede / De som den Hel-
lig Alands krafft folis vdi en
Christelig Bon / saa blifuer
oc Bonen brendendis ved den
hellig Aland / huor aff Guds
Kierlighed blifuer jo storre oc
storre / saa at Mennisket nu
icke andet ynsker / end at det
funde fuldkommelige nyde oc
see Guds Maiestatis Herlig-
hed. Thi liger uis som Solen
opdrager vaedste aff Jorden
op i lucten. Saa drager Guds
Kierlighed Menniskens hierter
op til Gud / oc der haffuer sin
lyst oc glæde / for den lignelse
Menniskens Siel haffuer met

B

Gud

Gud ved Kierlighed. Thi
Menniskens Siel er lige som it
Spenel / Ja lige som it Spenel
anammer de tings lignelser i
sig som der til vendis / Saa
gior oc Menniskens Siel naar
hun vender sig til Gud ved
Kierlighed / da anammer hun
Guds Billede i sig / ja blifuer
nu Gud i nogen maade lig.
Lærm
si zim
ta fær
Disligestie er Menniskens
Siel ic Jærn ligt. Thi lige
som Jærn naar det leggis vdi
Ild oc blifuer gloende / da siu-
nis det at være Ild: Saa steer
det oc met Menniskens Siel /
naar hun brender vdi Guds
Kierlighed / blifuer hum Gud
lig. Derfor figer Bernhar-
Bernh. dus.

dus: Elster du Gud da est du
Gud/ Elster du Himmelten/da
est du Himmel/ Elster du Jor-
den da est du Jord.

Af
245

Dernæst voxer oc formeris
denne Guds Kierlighed vdi
Mennistens Siel/naar mand
betencker/ huad Gud oss giort
haffuer / huad hand daglige
giort/ oc huad hand haffuer oss
loffuet oc besylet at bekomme
paa det sidste.

I.

Huad haffuer Gud giort
oss: Hand haffuer stapt oss til
Menniske/ Hand haffuer sam-
men sat oss vdi Moders liff /
Hand haffuer hiolpit oss vdi
Verden/ hand haffuer siden

Bit fodi

2
født oss / opholdet oss / oc be-
skytte oss met sine hellige Eng-
le. Oc der wi vaare henfald-
ne vdi Synden / gaff hand oss
sin eniste Søn / at hand skulde
blissue Menniske / oc lide død
oc pine for oss / at wi icke skulde
for vor Synd skyld blissue euige
fortabte.

II.

2
Huad gjør hand oss daglige?
Foruden de legemlige Belgier-
ninger som ere mange oc store /
regeter hand oss met sit Ord oc
den helligAland / spiser oss met
LiffSENS bryd/boer vdi vore hier-
ter / oc forhindrer Dieffuelen
som vilde omkomme oss / som
hand omkom vore forsie For-
ældre.
Huad

Huad haffuer hand loffuet
 oss oc beseglet / at wi skulle paa
 det sidste bekomme? Alt wi skulle
 opstaar aff Dyde / oc blifue paa
 vore Legemis vegne ligesormede
 met Jesu Christi Legeme / oc
 paa vor Siels vegne delactige
 vdi Guddommelige Natur.
 Kortelige: at wi skulle blifue
 som Guds Engle / wdpdelige /
 Aandelige / fuldkommelige oc
 salige til euig tid / saa at wi skulle
 vere fri fra all modgang /
 wselhed oc gienuordighed som
 wi forfare vdi denne Verden.
 Wi skulle vere foruden all
 fare / foruden all fristelse / wi skulle
 ocsaa myde det fuldkomme

lige gode / oc frynde oss euige vdi
Guds ansichtis bestuelse. De
være her visse oc trygge paa / at
vi det samme gode / det er /
Guds neruerelse oc bolig vdi
oss skulle myde vdi all euighed.
De skal vor glæde blifue saa
stor vdi Guds neruerelse / at
hundret tusinde Aar skulle icke
siunis for oss at være en minut
aff en time.

Her aff er flarlige at for-
staa / at den som elster Gud
hand elster sig selff / oc den som
icke elster Gud hand hader sig
selff. Det kand icke være / figer
Augustinus / at hand elster sig
en selff som elster Gud / ja hand
allereniste veed at elste sig selff
som

som elster Gud. Fordi hand el-
ster sig nock / som idelige der leg-
ger sig effter / at hand kand be-
kommen det som er fuldkommeli-
ge gaat / som er Gud alene / det
gier den som elster Gud.

Saa er nu sagt / huorlunde
Guds Kierlighed vndfangis
vdi vore hicerter / huorlunde
hand voxer oc formeris aff den
helligAlands frasst / vdi en in-
derlig Bon til Gud / oc aff
Guds velgierningers rette be-
tenckelse.

*Vita probatio
confitit*
Om den Tredie.

Det Tredie ieg saaregaff/
er / huor paa huer kand sig selff
proffue / om hand elster Gud

Biiij eller

eller en/ paa det ingen stakkade
sig forsore aff kiodelige tancker/
oc mene sig at giore det hand
dog icke gior/ oc der met forsore
sig selff.

En almindelig oc sworsfal-
ket proffue / huor paa huer
kand solet om hand elster Gud/
er hiertens affect oc Kierligheds
gierninger / som flynde aff Hier-
tet som becke aff en Kielde. Thi
huor Guds Kierlighed er (si-
ger Gregorius) Der arbender
hand det som drabeligt er / men
huor hand icke arbender / der er
had icke. Thi det er icke muligt/
huor en sild brender / at had giss-
uer jo gnister oc verme fra sig.

Men paa det at denne
proff-

proffue kand være diſſ vissere/
vilieg hende vdi synker forfla-
re / oc dele hende vdi sem proff-
uer / som indeholdis i dem al-
mindelige der ieg faaregaff.

Prin
5206

Den Førſte proffue er Hier-
tens glæde / aff Guds æris
oc det ſalige Euangelij forme-
relſe vdi Verden. Saq at naar
mand hører at Euangelij lær-
dom spredis vide vdi mange
Land / at mand da hiertelige
glæder ſig der aff / met Guds
heilige Engle (som glæde ſig
i Himmelten naar it Menniske
paa Jorden omvender ſig ved
Troen.) Oc der hoff tæcker
Gud mit herte oc mund for ſin
Bv God.

Godhed oc Barmhertighed /
oc beder der hoff / at Gud vil
saadan sin gierning jo mere oc
mere stadsfeste oc fremme / man-
ge til Salighed.

Dette bede alle Guds
Born / naar de sige : Helligt
vorde dit Naffn.

Huo som denne præffue
fornemmer icke vdi sit Hierte /
oc icke lader den høre aff sin
Mund / maa vel sige sig met
Munden at elste Gud / men
hand er dog langt der fra / huor
faare det er raadeligt / at falde
ind til Gud / oc bede inderlige /
at Gud vil verme hans kaalde
Hierte / met den helligAlands
Naade.

Den

Den Ainden proffue / er Hier-
tens sorge / aff Guds
Naffns vanderelse oc forsmæ-
delse vdi Verden / besynderlige
naar mand hører Tyranner /
oc Sophisier faa offuerhaand
offuer Chrysine / dennem forfol-
ge / pdelegge / ihielsla / haan-
lige tale om / oc foracte. Huor
denne proffue folis icke vdi
Hiertet / naar mand hører at
arme Chrysine foriagis oc drae-
bis / der er icke Guds Kierlig-
hed / Thi saadanne ere icke nu
Christi Lemmer. Thi vaare de
Christi Lemmer / da folde de
vel Christi Lemmers modgang
oc vee. Fordi alle Chrysine ere
it Le-

it Legeme vdi Christo Jesu / ere
de nu it Legeme / da ere de gla-
de aff huer andris metgang /
oc sorgefulde aff huer andris
modgang. Men Dieffuelens
Lemmer tuert imod / ere sorge-
fulde aff huer andris metgang /
oc glade aff huer andris mod-
gand. I ere alle siger Paulus /
it vdi Christo / Det er / den
Christne Kircke er it Aandelsigt
Legeme / vdi huilket der ere at-
stillinge Lemmer / oc endog huer
lem haffuer sit embede oc bestil-
ning / da ere de alligeuel alle
met Christii Aand oc en hierge-
lig Kierlighed/tilsammen bund-
ne vdi it Legeme / i huor langt
de sumis at være stilde at.

En

En Konning som Troer /
oc en suine Hiurde som Troer /
de ere baade vdi it Legeme.
Köningensom it hoffuet / Hiur-
den som en God. Konningen
haffuer sit Upperlige oc høye
embede / Hiurden hand haffuer
sin ringe oc foractelige bestil-
ning. Dog ere disse tuende lem-
mer vdi det same Legeme / oc der
saare bør dem at være glade aff
huer andris metgang / oc be-
droffuede aff huer andris mod-
gang. Fordi de ere vdi it Alan-
deligt Legeme / roris oc driffuis
aff den samme Christi Aand.

R.
Vi som her vdi Dan-
mark bo / ere langt fra dem
som bo vdi Holland / Enge-
land

land / Franckerige / Italien ic.
Dog ere wi som her tro / met
dem som i de atstillige Land bo/
oc tro paa den samme Gud
met oss / it Legeme oc regeris aff
en Aaland / som Christus haff-
uer gissuet alle de som tro paa
hannem. Der faare / naar du
horer at de vdi Holland / En-
geland / Franckerige / Italien ic.
lide forfolgelse / foriagis oc
ihelstaes for Christi bekendelse
slyd / oc haffuer ingen methynck
offuer dem / end som offuer an-
dre der icke tro / da est du en død
Lein vdi den Christne Kircke /
oc falskelige berommer dig aff
Christo / som du haffuer vdi
Munden oc icke vdi Hiertet /
Saa

Saa seyl dig baade den første
prøffue oc den anden/oc der paa
kant du vide / at du elster icke
Gud/men est en phenskalck
som giffuer dig vd for en Chri-
sten / oc est intet bedre end en
Hedning.

III.

Den Tredie prøffue sydis aff
den Første oc Anderen / som
er at elste dem som Gud elster/
Nu elster Gud alle Menniske/
de Wgudelige for de ere hans
Creatur/som hand dog retfær-
dige straffe vil/ de Gudfrnytige
for de ere hans Born/ oc Jesu
Christi Lemmer / Der faare
bor ossom elste Gud/at elste al-
le Menniske: De Wgudelige oc
vore

vore twucnner / for de ere Guds
Creatur / de Gudelige for de
ere icke allereniste Guds Crea-
tur / men ere nu Guds Born /
oc Jesu Christi Lemmer / ja
Lemmer vdi det samme Legeme
wi ere Lemmer vdi.

Huo kand nu sige sig met
rette at elste den Fader / hues
Born hand forsmaar / Fader /
oc fortrycker i alle maade
Der saare siger Johannes /
Huer som elster Faderen hand
elste oc den som er foedt aff han-
nem. Item / Om nogen siger /
Jeg elster Gud / oc hand dog
Fader sin Broder / hand er en
Løgnere. Thi den som elster icke
sin Broder som hand seer /
huor

huorlunde kand hand elste
Gud som hand icke seer; Saa
er det vdi sandhed/ Ingen kand
elste Gud/ vden hand oc elster
Mennisten/ oc ingen kand elste
Mennisten/ vden hand oc el-
ster Gud.

Her kunde nu nogen saare
giffue/aff den femtende Psalme/
huor Dauid suarer til dette
spersinaal/ H E R R E huem
skal bo vdi din Tabernacle! Her
iblant andre suar er oc dette:
De den som icke acter de wguude-
lige/ men erer de Gudfryctige.
Skal mand nu intet acte de
Wgudelige/ huorlunde skal
eller kand mand elste dem?
Deris Wgudelige væsen oc
E onde

onde gierninger skulle wi hadde /
men wi skulle elste vdi dem det
Gud elster / det er / at de ere
Menniske oc Guds Creatur.
Der saare siger Paulus / Om
din wuen hungrer da spise han-
nem. Elster hand da giff han-
nem dricke. Thi vnder Gud
hannem liffuet / da bør oss at
hielpe det Gud vil haffue hio-
pet. Her met fortagis icke Off-
righed sit Embede / som er at
straffe iwgudelige oc onde Men-
niste effter Low oc Ræt. Thi
naar Offrighed gior det aff
Guds Kierlighed / Gud til ære
oc andre Menniske til fred oc
rolighed / da gior hand Guds
wilie / oc tien Gud der met.

Den

Den Elstelighed wi skulle
elste Guds Born met om hun
er ret / da lader hun sig høre
vdi Munden / oc see vdi Gier-
ningerne. Thi saa siger Gre-
gorius / Kierlighed beuifis met
gierningen. Oc den hellige Jo-
hannes siger. Lader oss icke el-
ste met ord oc tunge / men met
Gierningen oc Sandhed. Her
gjor den hellige Apostel stilsmis-
se imellem oyenskalckis Kierlig-
hed oc Guds Borns Kierlig-
hed. Oyenstalcke (det er / de som
lade sig at være fromme oc hel-
lige / men dog ere kaalde vdi
Hiertet) de elste met Munden
oc met Tungen / de giffue sode
ord oc intet gaat beuise Guds

E ii Born.

Born / Ja deris Kierlighed er
faald vdi Hiertet / Hed vdi
Munden/oc follos vdi giernin-
gen. Men Guds børns Kier-
lighed som elste Gud foruden
strynter / de elste huer andre
aff Hiertens grund / bekiende
det met Munden/ oc beuise met
Kierligheds gierninger / mod
dennem som haffue dem be-
hoff. Der saare figer Joha-
nes: Den som haffuer Verd-
slig gods / oc seer sin Broder
lide nød/ oc lycker dog sit Hier-
te til for hammen / huorlunde
kand Guds Kierlighed være
vdi hammen.

Gud kunde vel forsorget
den fattige Lazaro anderledis /

Men

Men hand vilde proffue baa-
de Lazari Tro / oc den Rige
Fraadzeris Hierte mod La-
zarium / paa det at Lazarus fun-
de proffuis vnder Kaarssit / oc
den rige Mandes Bgudelige
Hierte kund: obenbaris / andre
til exempel som haffue Verdens
rigdom.

Dersor vaare det vel raa-
deligt / at de som Gud haffuer
rigelige forsorget met denne
Verdens Næring / at de beten-
cte deris sag ret / oc saae sig i
speyel paa den rige Mand / som
vaar swarmhertig imod den
fattige Lazarum. Det vaare
vel oc at betencke / huad de ville
suare Christo paa den Yderste

dag/ naar hand siger til dem/
Jeg vaar hungrig oc i gaffue
mig ingen mad / Jeg vaar tor-
stig oc i gaffue mig intet at dri-
cke/ Jeg vaar nogen oc i flædde
mig intet/ Jeg vaar Hussuild
oc i laante mig icke Huss.

Der faare/ viltu Bonhe-
ris aff Christo i din nod / da
skalt du Bonhøre Christum
vdi sin armod. Huad i giore
(siger Christus) den mindste
aff mine/ det giore i mig. Lycker
du den fattige aff dit Huss / da
Lycker du Christum fra dig /
Necter du den fattige klæder/
mad / oc dricke / da lader du
Christum gaa nogen/hungrig/
oc torstig. Salomon siger vdi
sine

sine Epreck vdi det forste oc
tuende Capittel / Den som hyc-
ker sit ore naar den arme raa-
ber / hand skal oc raabe oe ickē
Bonhoris. Oc Sanctus Ja-
cobus siger : Den som ickē gior
Barmhertighed / hand skal
Dommis vden Barmhertig-
hed. Dette maa være sagt om
den Tredie præfue / huor paa
wi kunde vide om wi elskte Gud /
Som ick vil haffue besluttet
met disse Sancti Johannis
Ord : Gud er Kierlighed oc
den som er i Kierlighed / er vdi
Gud / oc Gud er vdi hannem.

III.

DEn Fierde præfue / huor
paa at huer fand vide om

E iiiij hand

hand elster Gud eller en / er at foruare Guds ord. Om denne prøffue taler Christus hoss Johannem i det fiortende Capit: Om nogen elster mig / da skal hand foruare mit Ord. Derfor siger ocsaa Johannes vdi sit forsfe Breffs andet Capit: Om nogen siger / Jeg elster Gud / oc hand dog icke beuarer hans besafning/ hand er en lognere. Huo er den som beuarer Guds ord? Den som det flittelige hører/met lyft lærer/ Troer stadelige effter Ordens forstand/beholder det vdi sit Hierste/ oc sticker sit lefftne der effter/ saa at hand altid beholder Troen oc en god Samuittighed.

Men

Men den som hører Dr.
det aff en seduane / lader det
gaa ind at it øre / oc vd aff it
andet/ spøl icke heller Troen i sit
hierte / glemmer igen huad
hand haffuer læst eller hert/ oc
sticker sit lessnet intet efter Dr.
det / hand kand icke sigis at be-
uare Ghristi ord / Huor saare
hand icke heller haffuer demie
proffue / huor paa hand kand
vide sig at elste Gud.

Her om scriffuer en vijs
Mand saaledis. Vilt du vide
om Guds jld (det er Guds
Kierlighed) brender i dit Hier-
te/ da see hen til alle dine sinds
vindue / om du seer gierne/ det
som dig er mytteligt til Salig.

E v

hed,

hed / Om du vender dine øyen
fra forfengelighed / om du gier-
ne taler om Gud / oc gierne ho-
rer andre tale om hannem / om
du elster oc helper de hannem
høre til / oc offuer alt / om du
foruarer hans Ord oc besal-
ning / saa at du holder en god
Samittighed vdi all din be-
stilning. Paa disse gnister fant
du vide / om Guds Kierlig-
hedsild brender vdi dit Hierte
eller ej. Men tuert imod / om
du seer gierne det som forfenge-
ligt er / oe du taler om stemme
ting / imod Guds ære / eller din
egen Salighed / Om du gier
ilde imod din Næstis Kierlig-
hed / om du bander oc suer / om
du

du omgaard met suig oc falsched:
Denne røg gissuer tilkende / at dit
Hierte er sult met
Heiffuedis ill / som Dieffuelen
der optender dig til liden
bade.

v.

EN Femte proffue / Huor
paa huer fand vide / om
hand elster Gud / er den som
David her faaregissuer.
som elste Herren (siger hand)
Hader det onde. Thi det er icke
mueligt / at HERREN oc hans
siende Dieffuelen / kunde bo vdi
it Hierte tilsammen. Haffuer
du Herren i dit Hierte / da skalt
du icke lade Dieffuelen komme
der ind met sine gierninger /
Men

Men du skalt have det Herren
hader / det er det onde som er
Dieffuelsens gierninger / falst
lærdom / mord oc logen / Disli-
gesie at du icke met vilie oc for-
raad forgriber dig oc gør no-
get imod din Samuittighed /
men holder dig effter den Regel
som Paulus sætter alle Gud-
fryctige saare. Strid en Hoff-
uist strid / beholt Troen oc en god
Samuittighed. Huor Troen
er / der er Guds fruet / der er
Kierlighed / der er Guds paa-
kaldelse oc Tacksigelse / Huor en
god Samuittighed er / der er
flittighed vdi embede oc bestil-
ning / som lader sig regere effter
Guds ord oc kierligheds regel.

Om

Om den Fierde.

Det Fierde ieg gaff faare/
er om den fruct som de be-
komme der elste Herren. For
end ieg om denne Fruct vil ta-
le / skulle wi være paaminte/
om en stor groff vildfarelse /
som mange henge vdi / oc fun-
de den (i huor vel de læreris) ické
offuergiffue/oc er det denne vild-
farelse.

Naar de hore at Menni-
sket blifuer Retsfærdigt ved
Troen foruden Gierninger/ da
mene de at mand foracter gode
gierninger/ Oc naar de hore/ at
mand raader til gode giernin-
ger oc saaregiffuer huad Gud
hand

hand vil dennem rigelige belo-
ne / baade vdi denne Verden
oc den anden / da mene de / at
mand der met falder Troens
Retsfærdighed tilbage et næster
hende.

Andre paa det de funde
tage denne vildfarelse bort (som
de mene) sige de at Memisket
blissuer retfærdigt faar Gud
ved Troen oc gierninger tilsam-
men / Saa at Troen er en sag
oc Gierningerne ere en anden
sag / huorsor wi blissue retfær-
dige faar Gud oc salige. Men
den hellige Paulus sætter sig
hart imod denne mening / oc si-
ger. Ere wi retfærdige ved Tro-
en / da ere wi icke retfærdige aff
Gier-

Gierningerne: Men kommer
Retsfærdighed aff Naade / da
kommer hun icke aff Gier-
ninge. Kommer hun aff Gier-
ningen / da kommer hun icke
aff Naaden. Denne Paulus
siger/ at Joderne kunde icke være
vndergiffne Guds Retsfærdig-
hed / for de vilde sætte tilsam-
men Retsfærdighed aff Troen
oc aff Louens gierninger. Ja
blissue wi retfærdige oc Guds
Born/ en part aff Troen oc en
part aff gierningene/ da vaare
icke Christus alene vor Salig-
giørere.

Der saare skulle wi saa
forsiaa den lærdom om Troen
oc Gierninger. Ved Troen blif-
fe

Geue wi Guds Barn/ retfærdi-
ge oc arffuinge til det evige ri-
ge/ Ved Gierningerne kiendis
wi at være Guds Barn/ ret-
færdige oc arffuinge til Himm-
merigs rige. Ja lige som Fruc-
ten er aff Træet/ saa ere gode
gierninger aff Troen. Derfor
siger Christus. It gaat Træ
gior god Fruct. Det er / est du
bleffuen Guds Barn/ retfær-
dig/ oc arffuing til Himmerige/
da lader du det see vdi dine
gierninger / for den som troer
hand haffuer den helligAland/
huor den helligAland er / opue-
cker hand Hiertet til lydactig-
hed mod Gud. Som Paulus
siger : De som driffuis aff
Guds

Guds Aaland / de ere Guds
born. Dette sætter saa Pau-
lus sammen til de Epheser vdi
det andet Capit: Vdaff Naade
er i bleffne salige ved Troen/
oc det icke aff eder / det er
Guds gaffue oc icke aff Hier-
ningerne / paa det at ingen skal
beromme sig / Thi wi ere hans
skabning / skabte vdi Christo
Jesu til at giore gode Hierning-
er / som Gud haffuer beredt at
wi skulle vandre vdi.

Her see wi huorlunde Pau-
lus klarlige gjør stilsmisse/ inel-
lem Guds Hierning oc vore
gierninger. Vor Salighed er
alene aff Guds Hierning / det
er / aff Naade ved Troen. Naar

Fig wi ere nu retsordige aff Naa-
den formedelst Troen / er dette
vor gierning at wi skulle være
Gud huldige / thi derfor ere wi
igenstahte vdi Christo / at wi
skulle giore gode Gierninger /
paa det wi selff oc andre kunde
der paa kiende oss. Dette er
summen paa den rette Lærdom
om Troen oc om Gierningerne.

Her hoss haffue wi oc at
acte / at Gud saa handler met
oss som en Fader met sine
Børn. Børnene de ere arffuun-
ge for de ere fodde aff Faderen /
Denne Fader paa det hand
kand giore sine Børn fromme /
raader hand dem til Ondelig-
hed oc fromhed / oc der hossleff-
uer

uer dem lyu om de ere hannem
lydige / oc truer dem met straff
om de findis wlydige. Lige saa
ere wi som Tro/Guds Born et
arssuinge / for wi ere spedde aff
Gud Fader ved den hellig-
Aland. Denne Gud Fader paa
det hand kand giore sine Born
fromme/ raader hand dem til
fromhed / oc der hoss loffuer
dem stor lon om de findis at væ-
re hannem lydige / oc huad de
icke det giere / truer hand dem
at hand vil dem forstyde oc
vdelyncke fra arffuet/ Thi naar
de findis icke at være lydige/ be-
uise de met deris Gierninger at
de icke ere hans Born. Her aff
kommer oc dette/ at Gud loff-

Dij

uer

uer dem meget gaat som elste
hannem. For denne elstelighed
er it vist tegn at de ere Guds
Børn / som ieg tilforn sagde.
Paa dette fundament vil ieg
nu opbygge den fierde punct aff
den Hellige Scrifft / som ieg
haffuer saaregissuit / om den
fruct Guds elstelighed haffuer
mit sig / som ere besynderlige
fire.

I.

Den fersie fruct er den / som
Christus taler om hos Jo-
hannem i det fiortende. Om
nogen elster mig hand
foruarer mit Ord / oc
min Fader skal elste
han-

hannem/ oc wi ville kom-
me til hannem/ oc giøre
bolig vdi hannem. See
huilcken en stor fruct er denne /
Den som elster Gud hand el-
stis aff Gud/ oc er Guds Tem-
pel/ vdi huilcken hand vil haff-
ue sin bolig. Huad kand være
en sigrre æres? Huad kand være
en større glædes? Der saare siger
Dauid: O Herre lad dem væ-
re glade alle som elste dit Næssn.
Huad kand Øoden? Huad
kand Louen? Huad kand
Helfsuede oc Diesfuelen mod
Guds bolig? Dette samme
siger Johannes: Gud er Kier-
lighed/ oc den som er i Kierlig-

D iii hed

hed hand er i Gud oc Gud er i
hannem.

O huad denne dyrebare
Fruct vaare værd at betencke/
besynderlige for den styld / at
lige som Gud boer vdi dem der
elste hannem / oc Mennistene
for hans styld / saa boer Dieff-
uelen vdi alle dem som icke elste
Gud oc Mennistene / thi dem
haffuer Dieffuelen lyft at være
hos / oc giøre bolig vdi dem.

II.

Den anden Fruct er den / som
Paulus omtalter til de Ro-
mere vdi det Ottende / Vi vi-
de / siger hand / at de som
elste Gud / skal alle ting
kom-

komme til gode. Denne
foricetning sætter Paulus alle
Guds born til Trost / imod den
gienuordighed / forætelse oc
modgang som dennem kand ve-
derfariſ vdi denne Verden.
Abel ihielſlaes aff ſin Broder /
Johannes halshuggis aff He-
rode / Paulus aff Nerone /
Mange hellige Marthyres bleff-
ue ſønder reffne oc opſlagede aff
grumme Diur / oc mange Chri-
ſine paa denne dag omkomme
met ſuig oc mord aff Tyranner.
Men all denne gienuordighed /
all denne forſolgelse oc mord
kommer dem til gode ſom elſte
Gud / det er / alle Guds born.

D iiii Det

Det er vel Dieffuelen
at lyftigt spectackel at hand
kan see Guds børns Blod/
men det skal komme han nem
til skam paa det sidste / oc
Guds Born til gode. Der-
for siger David ocsaa / De
helligis dod er dyrebar faar
Gud. Endog de siunis at ta-
be vdi denne Verden/ da blif-
ue de alligeuel seneyuindere
hos den almectige Gud som
de elste. Det er det som Da-
vid siger vdi den hundret/fyrre-
tue oc tredie Psalme : Gud
beuarer oc beskermer alle dem
som han nem elste / oc skal om-
komme de Wgudelige.

Den

III.

Den Tredie Fruct som Guds
Kierlighed forer met sig /
er den Jacobus taler om vdi
det forste Capittel: Herren
haffuer loffuet dennem
som hannem elste / Liff-
sens Krone. Det er / at
hand vil gissue sine Born som
hannem elste/en god affgang aff
denne Verden. Thi det er Liff-
sens Krone/ met Hiertens frind
oc glæde at ende dette forgenge-
lige liff. Denne liffssens' Krone
fick Abel/endog hand bleff ihiel-
slagen aff sin Broder. Dissi-
gste ocsaa Stephanus der
hand sicendis ihiel / och saa

Dv

Guds

Guds Son vdi Himmelens
ved Gud Faders høyre
Haand. Ja alle de som her
fra komme vdi Christi bekien-
delse / huad heller de dø paa
deris Sotte feng / eller oc dræ-
bis aff Dieffuelens lemmer /
bekomme vdi Sandhed denne
Krone.

III.

Den Fierde oc sidste Fruct
som Guds Hierlighed fører
met sig / er at arfue Himmel-
rigs rige. Om denne Fruct
taler oc Jacobus huor hand si-
ger. Gud haffuer loffuet
dennem som hannem el-
ske Rigens arfue. Det
er

er Salighed / euig glæde oc vel-
signelse til euig tid.

Men huorlunde komme
disse Jacobi ord offuer ens met
Sancti Pauli ord Rom: 6.
Syndens besoldning er Dø-
den : Men det euige Liff er
Guds gaffue formedelst vor
Herre Jesum Christum : Det
er intet at tuile / at disse tuende
Christi Aposoler tale en aff den
samme Christi Aland. Der
faare kand icke den ene være
imod den anden. Men de skul-
le forstaaes som ieg tilforn
haffuer sagt.

Paulus som figer : Det
euige liff er Guds gaffue ved
vor Herre Jesum Christum /
laerer

lører at ingen kand forhuer ssue
Himmerigs rige met sine egne
gierninger. Mand kand vel
fortiene Helfsuede met sine on-
de gierninger / Men icke Him-
merige met sine gode giernin-
ger. Fordi siger Paulus.
Syndens sold er Døden / det
er / met Synden fortien mand
Døden: Men det euigeliss er
Guds gaffue som Jesus Chri-
stus haffuer oss alene fortient.
Jacobus taler intet om fortie-
nisten / men allerenniste scetter
det tegen / huor pag mand kand
kiende dem som blissue arffuin-
ge til Himmerigs rige. Ja der-
faare falder hand det Rigens
arffue / at wi skulle videt / at det
hører

hører arffuingene til / det er / de
som ere Christi lemmer ved Tro-
en / huilcke som dette tegn haff-
ue vdi deris Hierte / at de elste
Guds / oc Menniskens for Guds
skyld. Saa er det it / huor faa-
re wi ere arffuinge / oc it andet
huor paa wi selffue kunde vide
oc prøffue oss / om wi ere arff-
uinge eller oc ej. Vi ere arff-
uinge vdi Christo / oc beuissis
at være arffuinge ved gode
gierninger.

Gud almechtigste for sin
Sons Jesu Christi skyld re-
gere oss met sin helligAland /
at wi maa sole hans vidnis-
byrd vdi vore Hierter / at wi
met

met glede kunde affskedis fra ~~hu~~
dine Verden / naar
Gud oss falder /
A M E N.

Prentet i København/
aff Laurentz Bene-
dicht.

Cum Privilegio.

Oc findis tilkiobs sam-
me steds.

721